

MŮŽEME SE V ONLINE PROSTŘEDÍ SETKAT S AGRESÍ?&NBSP;

Klára MIKULCOVÁ

Většina dětí a dospívajících si v dnešní době nedokáže představit život bez internetu a být online je pro ně velmi důležité. Z toho důvodu je pro ty, kdo musí čelit nějaké formě online agrese, často velmi těžké uniknout. Děti a dospívající touží po intenzivním kontaktu se svými vrstevníky a přestat používat internet je pro ně nemyslitelné, protože by to mohlo vést k sociálnímu vyloučení. Právě fyzická i emoční vzdálenost, která je pro toto prostředí charakteristická, zvyšuje ochotu jedince k agresivnímu chování. Jakými způsoby se tato agrese na internetu projevuje? A proč k ní vůbec dochází? Lze se před ní nějak chránit? Na to se podíváme v dnešním článku.

Proč je jednodušší být agresivní v online prostředí než v reálném světě?

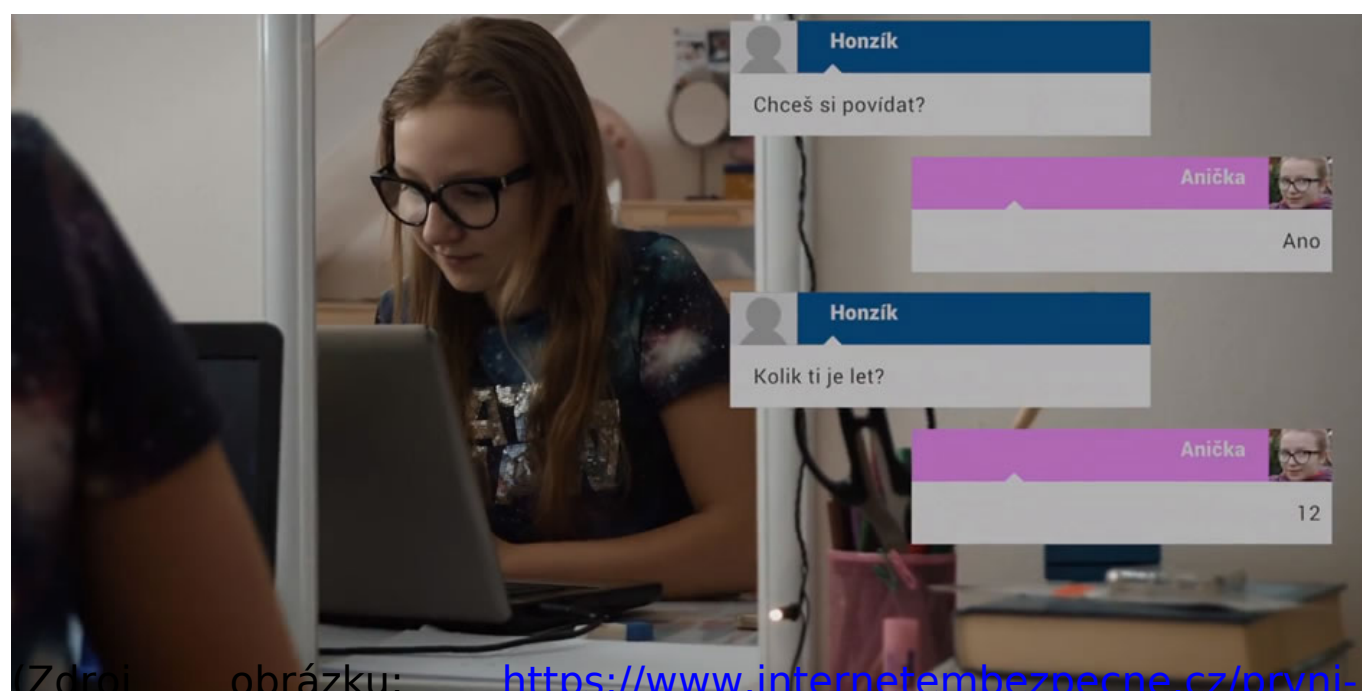
V online prostředí máme možnost skrýt svou identitu. To nám dává možnost dovolit si více než v offline světě, děláme věci, které bychom jinak nedělali, můžeme jednat agresivněji bez jakéhokoli postihu. S touto anonymitou souvisí také tzv. disinhibice – ztráta zábrán v komunikaci a určitá „odvážanost“, která se projevuje například tím, že na internetu často uděláme nebo napíšeme věci, které by byly v reálném světě nepřipustné (např. výhružky, hrubé urážky, rozesílání videí se sexuálním obsahem apod.). Dále také dochází k minimalizaci autority a k pocitu „všichni jsme si rovni“. Nevíme, jaký společenský status má osoba, se kterou si píšeme a

obavy z otevření se před někým, kdo má vyšší společenský status než my, tak mizí (např. v online světě může dítě šikanovat dospělého, což by v reálném prostředí nepřípadalo v úvahu).

Jak se agrese na internetu projevuje?

Kyberšikana – Jedná se o formu šikany prostřednictvím internetu a mobilního telefonu. Stejně jako tradiční šikana, má za cíl někomu ubližovat. Může se projevovat např. opakovaným zasíláním urážlivých zpráv a pomluv, zneužíváním cizí identity, publikováním ponižujících videí nebo fotografií, ztrapňováním pomocí fake profilů, napadáním a provokováním uživatelů v online komunikaci apod.

Kybergrooming – Jde o chování agresora, které má v dítěti probudit falešnou důvěru a vylákat jej na schůzku, jejíž cílem je oběť pohlavně zneužít. Pachatelé si nejčastěji vytváří falešné profily, prostřednictvím kterých s dítětem komunikují a manipulují jím i několik měsíců. V případě, že se jim nepodaří oběť ke schůzce přesvědčit, přistupují k tvrdým formám nátlaku (zveřejnění nahé fotky oběti, pomluvení u přátel, u rodiny apod.) Pro kybergroomera je typické, že se chová enormně přátelsky, za každou cenu chce vztah udržet v tajnosti, hovoří o tom, jak je oběť krásná a výjimečná, vyžaduje nahé fotografie apod.

(Zdroj obrázku: <https://www.internetembezne.cz/prvni-videospot-projektu-kybergrooming/>)

Sexting – V případě sextingu mluvíme o zasílání nebo sdílení vlastních odhalených fotografií a videí se sexuálním podtextem. V převážné míře probíhá mezi vrstevníky, avšak ojedinělé není ani zasílání odhalených fotografií neznámým lidem (např. ze seznamky nebo Facebooku, za peníze apod.). Je potřeba si uvědomit nejen to, že sexting, v němž vystupují nezletilé osoby, je z právního hlediska považován za trestný čin, ale i to, že v případě zveřejnění tohoto materiálu je prakticky nemožné jej z internetu odstranit. Sexting se také často stává prostředkem pro vydírání dětí v rámci kybergroomingu, o kterém jsem se zmiňovala výše.

Netolismus – Jedná se o závislost na virtuálních drogách, mezi něž patří počítačové hry, sociální sítě, televize atd. Může se projevat nutkavou touhou zapnout počítač bez určitého cíle, zkontrolovat SMS a statusy na sociálních sítích, zvýšenou nervozitou či agresí při absenci internetu, zanedbáváním pitného a stravovacího režimu či dalších aktivit apod.

Internetové výzvy – Na internetu se setkáváme s velkým množstvím výzev (tzv. challenge), které nabádají často k velmi nebezpečnému chování tím, že nutí uživatele k zapojování se do riskantních úkolů, u jejichž plnění se uživatelé natáčejí nebo fotí, vše pak sdílejí, a motivují tak další diváky k zapojení se. Mezi rizikové výzvy, které se na internetu objevily, patří např. Eyeballing Challenge (nalévání alkoholu do očí), Cinnamon Challenge (polykání a vdechování mleté skořice), Kylie Jenner Lip Challenge (zvětšování rtů pomocí láhve, ze které je odsáván vzduch), Salt and Ice Challenge (posypávání části těla solí a následné přiložení ledu), Choking Game (dušení a škrcení dítěte, dokud neomdlí) a další.

(Zdroj obrázku: <https://www.wilx.com/home/headlines/Medical-Warning-Against-Cinnamon-Challenge-204308891.html>)

Hating - Jedná se o nenávistné příspěvky na sociálních sítích, komentáře v internetových diskuzích, chatech apod., které jsou nejčastěji zaměřeny proti nejrozličnějším etnickým, sociálním, sexuálním nebo náboženským skupinám, s cílem danou skupinu co nejvíce ponížit a šířit tak nenávist k této skupině mezi ostatními uživateli internetu.

Jak se před agresí na internetu chránit?

1. **Chraňte si citlivé informace: nezveřejňujte zbytečně své osobní údaje, zvažte publikování svých fotografií či videí, buďte opatrní na svá přístupová hesla.**
2. **Případný útok co nejdříve oznamte a schraňujte si důkazy pro vyšetřování, dělejte si screenshoty**

obrazovek, útočníka nahlaste.

- 3. S útočníkem přerušte veškerou konverzaci, nemstěte se, nic neoplácejte.**
- 4. Budte obezřetní v komunikaci s cizími osobami a nebudte přehnaně důvěřiví.**
- 5. Nezveřejňujte materiály sexuální povahy.**
- 6. Své nenávistné názory si nechávejte pro sebe, nešířte je na internetu.**
- 7. Informace zveřejněné na internetu si ověřujte, může se jednat o hoaxy.**
- 8. Nereagujte na internetové výzvy, které se šíří na internetu.**

Pro E-Bezpečí
Klára Mikulcová
Univerzita Palackého v Olomouci

Zdroje:

Netolismus: průvodce online závislostmi. Olomouc: Centrum prevence rizikové virtuální komunikace, 2015.

<http://www.netolismus.cz/>

Nebezpečné výzvy v online prostředí. Olomouc: Centrum PRVoK PdF UP, 2018.

https://www.e-bezpeci.cz/index.php/ke-stazeni/doc_download/99

SULER, J. The Psychology of Cyberspace. – The online disinhibition effect, 1998.

<http://users.rider.edu/~suler/psycyber/psycyber.html>

MARTÍNEK, Zdeněk. *Agresivita a kriminalita školní mládeže*. 2., aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada, 2015. 190 stran. Pedagogika. ISBN 978-80-247-5309-6

ECKERTOVÁ, Lenka a DOČEKAL, Daniel. *Bezpečnost dětí na internetu: rádce zodpovědného rodiče*. 1. vyd. Brno: Computer Press, 2013. 224 s. ISBN 978-80-251-3804-5.

KOHOUT, Roman a KARCHŇÁK, Radek. *Bezpečnost v online prostředí*. Vydání: první. Karlovy Vary: Biblio Karlovy Vary, z.s.,

2016. 68 stran. ISBN 978-80-260-9543-9.

ČERNÁ, Alena et al. *Kyberšikana: průvodce novým fenoménem*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2013. 150 s. Psyché. ISBN 978-80-210-6374-7.